

Utlåtande Rotel VIII (Dnr KS 2021/912)

Slopad egenavgift för skyddat boende

Motion av Anna Rantala Bonnier och Lisa Palm (båda Fi)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Jan Jönsson anför följande.

Ärendet

Anna Rantala Bonnier och Lisa Palm (båda Fi) har väckt en motion i kommunfullmäktige. I motionen föreslås att egenavgiften för skyddat boende tas bort. Avgiften skapar enligt motionärerna en onödig stress för den kvinna som redan befinner sig i en utsatt situation. Avgiften är enligt författarna 70-156 kronor per dygn beroende på om mat ingår på boendet eller om den enskilde står för maten själv, och ska betalas från första dagen på boendet. Författarna skriver att det kan bli en stor summa för den som vistas en längre tid på skyddat boende, inte minst om den enskilde också har barn att försörja.

Vidare skriver de att våldsutsatta kvinnor ofta drabbas av långsiktiga ekonomiska konsekvenser av våldet och att de också kan ha blivit utsatta för ekonomiskt våld i form av skuldsättning mot sin vilja. Författarna framhåller att dessa kvinnor ofta redan är i en ekonomiskt ansträngd situation, och att kommunen då inte bör utsätta dem för ytterligare ekonomisk press genom att kräva egenavgift. Enligt författarna är det många kvinnor som ansöker om ekonomiskt bistånd för att betala egenavgiften och då är det ändå staden som står för kostnaden.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, Farsta stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd, ROKS, Stockholms Stadsmission och Unizon. ROKS, Stockholms Stadsmission och Unizon har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret instämmer i att ekonomisk press inte bör läggas på den som på grund av våldsutsatthet redan har en ekonomiskt pressad situation. För den som inte själv kan betala egenavgiften finns dock möjlighet att beviljas ekonomiskt bistånd.

Socialnämnden instämmer i att inte ytterligare press bör läggas på en våldsutsatt person som har en pressad ekonomi, men framhåller att ekonomiskt bistånd kan beviljas i det fall den enskilde inte kan betala egenavgiften.

Farsta stadsdelsnämnd anser att det redan idag framgår tydligt av riktlinjerna för ekonomiskt bistånd att man alltid ska göra en individuell prövning i varje enskilt fall för att undvika att den som utsätts för våld tackar nej till erbjudna insatser av ekonomiska skäl.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd har inget att erinra mot en slopad egenavgift för skyddat boende.

Norrmalms stadsdelsnämnd anser att det behövs en samsyn över staden kring egenavgifter för personer utsatta för våld som placeras på boende med insatser i form av skydd mot hot och våld samt andra relevanta insatser.

Mina synpunkter

I Stockholms stad ska alla som utsätts för våld i nära relation eller hedersrelaterat förtryck få stöd. Det är en högst prioriterad fråga för den grönbå majoriteten. Vi har därför under mandatperioden både tagit fram ett nytt, mer konkret program mot våld i nära relation som är styrande för alla nämnder och bolag i staden, samt en helt ny boendeplan för våldsutsatta i behov av skyddat boende. I tillägg har vi sett över processen gällande förtur för att säkra att den som är våldsutsatt och har rätt till förtur också får det.

Motionärerna anser att egenavgiften för skyddat boende skapar en onödig stress för den kvinna som redan befinner sig i en utsatt situation. Det är dock med anledning av detta som det finns möjlighet att beviljas ekonomiskt bistånd för den som inte kan betala egenavgiften på egen hand. Som framgår av stadens riktlinjer så får inte den våldsutsattas ekonomi avgöra om insatser ska beviljas eller ej. Vid akut behov kan tillfälligt ekonomiskt bistånd beviljas utan någon reguljär prövning av individens ekonomi. Att helt avskaffa egenavgiften

riskerar att strida mot likställighetsprincipen i kommunallagen, eftersom staden tar ut egenavgift för de flesta boendeformer som socialtjänsten beviljar.

Jag vill återigen understryka att stöd och skydd för våldsutsatta är något vi tar på största allvar och kontinuerligt arbetar för att säkra och förbättra. Knappa ekonomiska resurser är inget som ska påverka rätten till adekvata stöd- och skyddsinsatser.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion om slopad egenavgift för skyddat boende

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Emilia Bjuggren och Kadir Kasirga (båda S) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att delvis bifalla motionen
2. Att därutöver anföras

Många kvinnor som vistas på kvinnojourer är ekonomiskt utsatta. Det beror bland annat på att ekonomiska trakasserier ofta är en del i en fysisk och psykisk misshandel.

Den misshandlade är också ofta delansvarig för en med förövaren gemensam bostad.

Inte sällan tvingas hon också ta ansvaret för partners del i ett gemensamt boende. Boende på kvinnojourer kan därför inte helt jämföras med boende i andra av typer av boendeplaceringar som socialtjänsten gör. Många kvinnor på kvinnojourer lever i en extrem ekonomisk stress.

Den prövning om rätt till ekonomiskt bistånd som görs idag minskar inte den stressen. Ett avgiftsfritt boende på kvinnojourer skulle öka autonomi hos kvinnorna. Vi menar att det finns anledning att överväga avgifterna för kvinnor som bor i kvinnojourer. Hur det kan kombineras med likställighetsprincipen bör socialnämnden, med beaktande av det som framförs i promemorian, få i uppdrag att utreda.

Reservation anfördes av borgarrådet Clara Lindblom (V) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Bifalla motionen
2. Därutöver anföras följande

För den som tvingas fly från en våldsamt relation eller familj innebär uppbrottet ofta en kris och en stor omställning från den vardag man är van vid. Det är vanligt att man efter placering på skyddat boende inte kan återgå till bostad, arbete, skola eller förskola. Många måste leva med skyddade personuppgifter och bryta kontakt med vänner och släktingar – allt för att förövaren inte ska kunna fortsätta utöva våld och förtryck. Att bryta upp från våld sker ofta hastigt och oplanerat. Det är vanligt att en allvarlig våldshändelse utlöser uppbrottet och att den som flyr inte får med sig tillräckligt med personliga tillhörigheter till det skyddade boendet. Att återvända till hemmet för att hämta saker kan vara förenat med stor risk för ytterligare våld, vilket gör att den som flytt och söker skydd ibland inte har möjlighet att återfå sina egna saker.

Vi anser därför att en rimlig åtgärd är att undanta våldsutsatta personer från egenavgiften på skyddat boende. Många våldsutsatta befinner sig redan i en svår ekonomisk situation då ekonomiskt våld är en vanlig form av våldshandling. Detta tar sig ofta uttryck genom att den utsatta lever under strikt ekonomisk kontroll och skuldsätts av förövaren.

Borgarrådet skriver i sitt svar att det finns möjlighet att beviljas ekonomiskt bistånd för den som inte kan betala egenavgiften på egen hand. Det stämmer och vi anser att det är bra, men även de med egen inkomst eller sparande hamnar i ekonomiska svårigheter under tiden på skyddat boende. Detta är en konsekvens av att den som sökt skydd sällan kan återgå till sitt tidigare arbete och därmed ofta måste sluta arbeta, samt att många tvingas börja om tillvaron i en ny bostad och i nytt område, vilket kräver en ekonomi som kan vara svår att uppnå även för den som initialt haft egen inkomst. Även om 70 kr per dag inte låter som mycket så blir det en stor summa för den som bor på skyddat boende under flera månader.

Att efter tiden på skyddat boende få höga räkningar från socialtjänsten skapar både stress och oro som hade kunnat undvikas. Dessutom skulle en slopad egenavgift vara en mycket liten kostnad för staden då stadsledningskontorets beräkningar visar att det för föregående år kan rör sig om så små summor som 0,3 mnkr. Vidare anför Borgarrådet i sitt svar att ett avskaffande av egenavgiften riskerar att strida mot likställhetsprincipen i kommunallagen, med hänvisning till att staden tar ut egenavgift för de flesta boendeformer som socialtjänsten beviljar. Vi anser dock inte att egenavgiften för skyddat boende kan jämföras med egenavgift för stadens andra boende och behandlingsverksamheter. Frågan om mäns våld mot kvinnor är en viktig principiell fråga som vi måste bekämpa – och kvinnor som utsätts inte kan jämföras med mottagare av andra boende och behandlingsinsatser.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 6 april 2022

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Jan Jönsson

Hans Altsjö

Reservation anfördes av Karin Wanngård, Jan Valeskog, Emilia Bjuggren och Kadir Kasirga (alla S) med hänvisning till Socialdemokraternas reservation i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av Rashid Mohammed (V) med hänvisning till Vänsterpartiets reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Lisa Palm (Fi) med hänvisning till Vänsterpartiets reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Anna Rantala Bonnier och Lisa Palm (båda Fi) har väckt en motion i kommunfullmäktige. I motionen föreslås att egenavgiften för skyddat boende tas bort. Avgiften skapar enligt motionärerna en onödig stress för den kvinna som redan befinner sig i en utsatt situation. Avgiften är enligt författarna 70-156 kronor per dygn beroende på om mat ingår på boendet eller om den enskilde står för maten själv, och ska betalas från första dagen på boendet. Författarna skriver att det kan bli en stor summa för den som vistas en längre tid på skyddat boende, inte minst om den enskilde också har barn att försörja.

Vidare skriver de att våldsutsatta kvinnor ofta drabbas av långsiktiga ekonomiska konsekvenser av våldet och att de också kan ha blivit utsatta för ekonomiskt våld i form av skuldsättning mot sin vilja. Författarna framhåller att dessa kvinnor ofta redan är i en ekonomiskt ansträngd situation, och att kommunen då inte bör utsätta dem för ytterligare ekonomisk press genom att kräva egenavgift. Enligt författarna är det många kvinnor som ansöker om ekonomiskt bistånd för att betala egenavgiften och då är det ändå staden som står för kostnaden.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, Farsta stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd, ROKS, Stockholms Stadsmission och Unizon. ROKS, Stockholms Stadsmission och Unizon har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 10 februari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontorets vill understryka att stöd och skydd till personer utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck är en angelägen fråga. Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck ska motverkas och våldsutsatta ska få det skydd och stöd som de behöver. I stadens budget 2022 avsätts medel för fortsatt arbete utifrån *Stockholms stads program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck*,

prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relation 2021-2025.

Stadsledningskontoret instämmer i att ekonomisk press inte bör läggas på den som på grund av våldsutsatthet redan har en ekonomiskt pressad situation. För den som inte själv kan betala egenavgiften finns dock möjlighet att beviljas ekonomiskt bistånd. Det framgår av stadens riktlinjer för ekonomiskt bistånd att den våldsutsattas ekonomi inte får avgöra om behövliga biståndsinsatser ska beviljas eller inte vid bedömning av rätten till bistånd i form av exempelvis placering i skyddat boende. I det akuta skedet kan tillfälligt ekonomiskt bistånd beviljas utan sedvanlig prövning av den skyddsbehövande egna ekonomiska förutsättningar.

Stadsledningskontoret ser därför inte att ett slopande av egenavgiften för skyddat boende är nödvändigt för att undvika att våldsutsatta drabbas av ytterligare ekonomisk press. För att behålla egenavgiften talar också likställhetsprincipen. Då kommunen tar ut egenavgift för de flesta boendeformer som socialtjänsten beviljar krävs det starka skäl för att ta bort den för en boendeform. Stadsledningskontoret bedömer därför att egenavgiften bör vara kvar.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 25 januari 2022 följande.

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar till kommunstyrelsen på remiss av motion från (Fi) om slopad egenavgift för skyddat boende.

Reservation anfördes av Alexandra Mattsson Åkerström m.fl. (V), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Karin Gustafsson m.fl. (S), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Anna Rantala Bonnier (Fi) som instämde i förslag till beslut och reservation från (V).

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 7 december 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Kommuner får enligt 8 kap. 1 § i socialtjänstlagen ta ut egenavgifter vid vård och behandling eller stöd- och omvårdnadsboende och kommunfullmäktige i Stockholm har beslutat att det ska göras. Det handlar, som motionens författare skriver, om 70 kronor för uppehälle och 86 kronor för måltider per dag, om det ingår i boendeinsatsen. Om personen saknar betalningsförmåga kan ekonomiskt bistånd beviljas för att betala egenavgifterna.

Stockholms stad har beslutat om egenavgifter för de flesta typer av boendeplasseringar som socialtjänsten gör, där det inte finns juridiska hinder. Utifrån principen om likställighet anser därför förvaltningen att det är rimligt att egenavgifter betalas även vid vistelse på skyddat boende. Att ta bort egenavgiften vid skyddat boende men ha kvar den vid exempelvis vistelse på HVB med anledning av missbruk, eller på stödboende inom socialpsykiatri, anser förvaltningen skulle gå emot principen om likställighet. Förvaltningen menar också att det är rimligt att den som kan bidra till sitt uppehälle även vid vistelse på skyddat boende.

Det är enligt förvaltningens uppfattning relativt ovanligt att måltider ingår vid vistelse på skyddat boende. Det innebär att det sällan handlar om egenavgifter på mer än 70 kronor per dag, som då avser boende. Det blir ca. 2100 kronor vid en månads vistelse. Förvaltningen instämmer i att inte ytterligare press bör läggas på en våldsutsatt person som har en pressad ekonomi, men framhåller att ekonomiskt bistånd kan beviljas i det fall den enskilde inte kan betala egenavgiften.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 10 februari 2022 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen av en motion från Anna Rantala Bonnier och Lisa Palm, båda Feministiskt initiativ, om slopad egenavgift för skyddat boende.

Reservation anfördes av Kjell Backman m.fl. (S) och Marre Mayr m.fl. (V), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Lars Hultkvist (KD) som yrkade att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 22 december 2021 har i huvudsak följande lydelse.

I stadens riktlinjer *Handläggning av egenavgifter för vuxna i hem för vård eller boende (HVB) familjehem m.m.* framgår det att skyddat boende ska likställas med HVB vad gäller egenavgifter. Med egenavgift menas den avgift som den enskilde enligt 8 kap 1 § socialtjänstlagen ska betala vid vård och behandling eller vid stöd- och omvårdnadsboende. Den som beviljas bistånd i form av skyddat boende betalar en egenavgift för mat och logi. För att undvika att den som utsätts för våld tackar nej till in-

satsen på grund av att hen inte anser sig ha råd att betala avgiften görs en individuell bedömning gällande egenavgift.

Förvaltningen anser att det framgår tydligt av riktlinjerna för ekonomiskt bistånd redan idag att man alltid ska göra en individuell prövning i varje enskilt fall för att undvika att den som utsätts för våld tackar nej till erbjudna insatser av ekonomiska skäl.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 16 december 2021 följande.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens yttrande och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Ersätтарыttrande gjordes av Angelo Tapia (Fi), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Lisa Carlsson m.fl. (S) och Özlem Körhan m.fl. (V) som anslöt till ersätтарыttrande av (Fi).

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 5 november 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar erfarenheten att det är vanligt att våldsutsatta kvinnor ansöker om ekonomiskt bistånd för att kunna betala egenavgiften vid placeringen.

Den egenavgift som tas ut är skälig och den våldsutsatta får det stöd och hjälp hen behöver för att vid behov ansöka om ekonomiskt bistånd.

Kommunen får ta ut skälig ersättning för stöd- och hjälpinsatser som inte är av behandlingskaraktär. Den kan jämföras exempelvis med egenavgift vid sjukhusvistelse. Att tvingas att lämna sitt hem på grund av våldsutsatthet ser förvaltningen som en skillnad mot exempelvis av fri vilja uppsöka sjukhusvård.

Förvaltningen har inget att erinra mot en slopad egenavgift för skyddat boende.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Norrmalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 16 december 2021 följande.

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 11 november 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Jämställdhetsanalys

Våld i nära relationer kännetecknas av att den utsatta har en nära relation till och ofta starka känslomässiga band till förövaren. Det försvårar möjlighet till motstånd och uppbrott. Den vanligaste formen av våld i nära relation är en man utövar våld mot en kvinna som han har eller har haft ett förhållande med¹. När män är utsatta för våld i nära relationer är det vanligare att de utsätts för psykiskt snarare än fysiskt våld. Kvinnor utsätts oftare än män för grovt, upprepat och kontrollerande våld från en partner².

HBTQI+-personer som utsätts för våld i nära relationer kan vara i en särskilt utsatt situation eftersom de löper risk att diskrimineras och bemötas med fördomar och oförståelse i verksamheter där det råder bristande kunskap om HBTQI+. Det kan därför vara svårare för en HBTQI+-person att ta steget till att söka stöd. Stereotypa föreställningar om kön kan göra det svårare att tro att män kan vara utsatta för våld i nära relationer eftersom de traditionellt ansetts vara fysiskt starka³.

Män har högre förvärvsinkomst än kvinnor även om skillnaden har minskat. År 2018 var medianinkomsten i åldersgruppen 20–64 år 362 000 kronor för män och 299 000 kronor för kvinnor. Det finns flera förklaringar till skillnaderna i inkomster mellan män och kvinnor. Kvinnor arbetar i större utsträckning inom yrken med relativt låg inkomst och arbetar oftare deltid. Därtill har kvinnor större sjukfrånvaro och barnrelaterad frånvaro än män⁴.

Konsekvenserna för kvinnor respektive män gällande förslaget om slopade egenavgifter på skyddat boende är svåra att analysera eftersom det inte tydligt framgår om även män ska slippa betala avgiften. Om män blir undantagna förslaget om slopade egenavgifter så kan det för vissa medföra stress och ekonomisk belastning. Samtidigt som forskning visar att kvinnor i högre grad utsätts för grovt, upprepat och kontrollerande våld och därför behöver skydd samt många gånger har lägre inkomst och därför bör gynnas av förslaget.

---

¹ [Mäns våld mot kvinnor | Länsstyrelsen Stockholm \(lansstyrelsen.se\)](https://www.lansstyrelsen.se/stockholm/om-lansstyrelsen/om-och-for-oss/om-och-for-oss/om-och-for-oss)

² [Mäns utsatthet för våld i nära relationer - Nationellt centrum för kvinnofrid \(NCK\) - Uppsala universitet \(uu.se\)](https://www.nck.uu.se/om-nck/om-nck/om-nck)

³ [Våld i nära hbtq-relationer - Nationellt centrum för kvinnofrid \(NCK\) - Uppsala universitet \(uu.se\)](https://www.nck.uu.se/om-nck/om-nck/om-nck)

⁴ [Kvinnors inkomst närmar sig mäns – men långsamt \(scb.se\)](https://www.scb.se/om-scb/om-scb/om-scb)

Synpunkter och förslag

Enligt stadens riktlinjer för handläggning av egenavgifter ska placering i skyddat boende likställs det med stödboende i hem för vård eller boende (HVB) vilket innebär att den enskilde ska betala egenavgift för uppehälle enligt 8 kap. 1 § SoL. Den enskilde ska därutöver tillförsäkras medel till fickpengar och kläder enligt poster i riksnormen. Personer som saknar eller har låg inkomst kan beviljas ekonomiskt bistånd till dessa kostnader. Vid bedömning av rätten till bistånd i form av exempelvis placering i skyddat boende i den akuta situationen, får den våldsutsattas ekonomi inte avgöra om behövliga biståndsinsatser ska beviljas eller inte.

Socialstyrelsen skriver i sin kartläggning⁵ av skyddade boenden i Sverige att de skyddade boendena många gånger har svårt att ta emot skyddssökande med en fysisk eller psykisk funktionsnedsättning och mer omfattande stöd eller vårdbehov. Svårigheten gäller även skyddssökande med aktivt missbruk. Det kan betyda att dessa våldsutsatta placeras på andra typer av boenden som främst är avsedda för personer med missbruksproblematik eller för personer med psykisk funktionsnedsättning. Om egenavgifterna slopas för våldsutsatta på skyddat boende enligt förslaget skulle det kunna innebära att de som placeras på ett boende som inte definieras som skyddat boende ska betala egenavgift. Eller om våldsutsatta är undantagen från att betala egenavgifter blir det istället olika avgifter på ett och samma boende. Med hänsyn till likställighetsprincipen kan det vara komplicerat. Det framgår inte i remissen om även män ska vara undantagna att betala egenavgift på skyddade boenden.

Förvaltningen anser att det behövs en samsyn över staden kring egenavgifter för personer utsatta för våld som placeras på boende med insatser i form av skydd mot hot och våld samt andra relevanta insatser. Förvaltningen föreslår därför en översyn av egenavgifterna för personer utsatta för våld.

---

⁵ [Kartläggning av skyddade boenden i Sverige \(socialstyrelsen.se\)](https://socialstyrelsen.se/kartlaggning-av-skyddade-boenden-i-sverige)

Reservationer m.m.

Socialnämnden

Reservation anfördes av Alexandra Mattsson Åkerström m.fl. (V) enligt följande.

1. Socialnämnden bifaller motionen
2. Därutöver anför följande

För den som tvingas fly från en våldsamt relation eller familj innebär upprottet ofta en kris och en stor omställning från den vardag man är van vid. Det är vanligt att man efter placering på skyddat boende inte kan återgå till bostad, arbete, skola eller förskola. Många måste leva med skyddade personuppgifter och bryta kontakt med vänner och släktingar – allt för att förövaren inte ska kunna fortsätta utöva våld och förtryck.

Att bryta upp från våld sker ofta hastigt och oplanerat. Det är vanligt att en allvarlig våldshändelse utlöser upprottet och att den som flyr inte får med sig tillräckligt med personliga tillhörigheter till det skyddade boendet. Att återvända till hemmet för att hämta saker kan vara förenat med stor risk för ytterligare våld, vilket gör att den som flytt och söker skydd ibland inte har möjlighet att återfå sina egna saker. Vi anser därför att en rimlig åtgärd är att undanta våldsutsatta personer från egenavgiften på skyddat boende. Många våldsutsatta befinner sig redan i en svår ekonomisk situation då ekonomiskt våld är en vanlig form av våldshandling. Detta tar sig ofta uttryck genom att den utsatta lever under strikt ekonomisk kontroll och skuldsätts av förövaren.

Förvaltningen skriver i sitt svar att den som inte kan betala egenavgiften kan få hjälp med den från enheten för ekonomiskt bistånd. Det stämmer och vi anser att det är bra, men även de med egen inkomst eller sparande hamnar i ekonomiska svårigheter under tiden på skyddat boende. Detta är en konsekvens av att den som sökt skydd sällan kan återgå till sitt tidigare arbete och därmed ofta måste sluta arbeta, samt att många tvingas börja om tillvaron i en ny bostad och i nytt område, vilket kräver en ekonomi som kan vara svår att uppnå även för den som initialt haft egen inkomst. Även om 70 kr per dag inte låter som mycket så blir det en stor summa för den som bor på skyddat boende under flera månader. Att efter tiden på skyddat boende få höga räkningar från socialtjänsten skapar både stress och oro som hade kunnat undvikas. Dessutom skulle en slopad egenavgift vara en mycket liten kostnad för staden då stadsledningskontorets beräkningar visar att det för föregående år kan rör sig om så små summor som 0,3 mnkr.

Slutligen anser vi heller inte att egenavgiften för skyddat boende kan jämföras med egenavgift för stadens andra boende och behandlingsverksamheter. Vi menar att frågan om mäns våld mot kvinnor är en viktig principiell fråga som vi måste bekämpa där kvinnor som utsätts inte kan jämföras med mottagare av andra boende och be-

handlingsinsatser. Vi menar därför att det är dags att Stockholms stad slopar egenavgiften på skyddade boenden för våldsutsatta.

Reservation anfördes av Karin Gustafsson m.fl. (S) enligt följande.

1. Att delvis godkänna förvaltningens svar

2. Att därutöver anföra

Många kvinnor som vistas på kvinnojourer är ekonomiskt utsatta. Det beror bland annat på att ekonomiska trakasserier ofta är en del i en fysisk och psykisk misshandel. Den misshandlade är också ofta delansvarig för en med förövaren gemensam bostad. Inte sällan tvingas hon också ta ansvaret för partners del i ett gemensamt boende. Boende på kvinnojourer kan därför inte helt jämföras med boende i andra av typer av boendeplaceringar som socialtjänsten gör. Många kvinnor på kvinnojourer lever i en extrem ekonomisk stress. Den prövning om rätt till ekonomiskt bistånd som görs idag minskar inte den stressen. Ett avgiftsfritt boende på kvinnojourer skulle öka autonomi hos kvinnorna. Vi menar att det finns anledning att överväga avgifterna för kvinnor som bor i kvinnojourer. Hur det kan kombineras med likställighetsprincipen bör förvaltningen få i uppdrag att utreda.

Farsta stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Kjell Backman m.fl. (S) och Marre Mayr m.fl. (V) enligt följande.

Att delvis godkänna förvaltningens svar

Att därutöver anföra

Många kvinnor som vistas på kvinnojourer är ekonomiskt utsatta. Det beror bland annat på att ekonomiska trakasserier ofta är en del i en fysisk och psykisk misshandel. Den misshandlade är också ofta delansvarig för en med förövaren gemensam bostad. Inte sällan tvingas hon också ta ansvaret för partners del i ett gemensamt boende. Boende på kvinnojourer kan därför inte helt jämföras med boende i andra av typer av boendeplaceringar som socialtjänsten gör.

Många kvinnor på kvinnojourer lever i en extrem ekonomisk stress. Den prövning om rätt till ekonomiskt bistånd som görs idag minskar inte den stressen. Ett avgiftsfritt boende på kvinnojourer skulle öka autonomi hos kvinnorna.

Vi menar att det finns anledning att överväga avgifterna för kvinnor som bor i kvinnojourer. Hur det kan kombineras med likställighetsprincipen bör utredas av lämplig förvaltning.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Ersättaryttrande gjordes av Angelo Tapia (Fi) enligt följande.

Om vi hade haft rösträtt hade i förslaget nämnden att tillstyrka motionen och därutöver anföra:

Det är glädjande att förvaltningen är positiv till vårt förslag om slopade egenavgifter på skyddat boende. Som vi skriver i motionen så är det vanligt att kvinnor som lämnar en våldsam förövare också har utsatts för ekonomiskt våld. Den summa som idag tas ut kan låta liten men för den som flyr för sitt liv bidrar den till ökad stress och växer fort. Dessutom är det vanligt att kvinnor ansöker om ekonomiskt bistånd för att täcka detta vilket leder till att staden betalar i slutändan.

Arbetet mot våldet styrs av skyddsbehov i staden, inte efter den våldsutsattas betalningsförmåga. Precis som förvaltningen också konstaterar så är det ingen som frivilligt har ett behov av skyddat boende varför egenavgiften genast bör tas bort.